

EDITORIAL

De victimismes i de fantasmes

Les agressions que rebem els valencians son tan continues que ya no dona temps a denunciar-les totes. Les ultimes setmanes, sense anar mes llunt, ha segut un sense parar.

Un periodic denominat **20 minuts** te en la seua web una seccio que se nomena "listas". Els llectors, despuix de registrar-se, poden penjar la llista que desigen: les millors pelicules de tal actor, les ciutats mes boniques de qual país..., i els llectors voten les seues preferencies. El dia 3 de juny penjaren una llista denominada "**Mejores ciudades de la República de los Países Catalans**" i en el text explicatiu se dia "la nación catalana se extiende a Comunitat Valenciana, Illes Balears y Rosselló". Les queixes no se feren esperar i a dia de hui esta llista ja no està en la web, pero no deixa de ser preocupant la facilitat en la que l'autor ha passat els filtres que sense dubte ha de tindre eixe mig de comunicacio per a evitar que se publique res que siga illegal, ofensiu, etc.; mes tenint en conte que a dia de hui cap periodiste de **Espanya** pot ignorar lo que significa realment l'expressio "països catalans", i molt manco si va precedida de "republica".

El següent cas requerix un aclariment previ. La **Associacio Valenciana d'Empresaris** manté des de fa temps una iniciativa denominada **El Corredor Mediterráneo** per a impulsar la creacio de dit corredor davant la falta d'interés, les dilacions i les maniobres en contra que els successius governs centrals venen demostrant pel tema. En això que arriben els panques de la **Assemblea Nacional Catalana** (ANC) i el 12 de juny, en un tuit, els demanen que les comunicacions se facen en catala, ya que el corredor "unirà gran part dels Països Catalans".

Fins aci els dos agravis habituals, dins de lo que nos tenen acostumats: **Madrid** mostrant una actitud absurdament renuent o obstruccionista cap a un projecte que seria beneficios per a tota Espanya pero que donaria una espena important a **Valencia**, cosa que ya sabem no poden consentir de cap manera, no siga que els valencianets despeguem economicament i se nos ocorrega posar-nos reivindicatius; i el pancatalanisme tocant els nassos als valencians, que es el seu deport nacional.

Però els de El Corredor Mediterráneo, en conte de demostrar el seu orgull de valenciania enviant als panques a on brama la tonyina, va i responen que ho fan tot en castella perque "*no nos dirigimos sólo a las autonomías catalano-hablantes*". ¡Nyas, coca! No necessitem que nos afofen des de Madrid o nos humilien des de **Barcelona**, els mateixos empresaris valencians donen tan per supost que els valencians parlem catala que ho manifesten en absoluta

normalitat. Patetic. (A pesar de lo qual no deixem de recolzar El Corredor Mediterráneo).

Continuem en lo que ha causat mes escarot: **Masterchef**, el concurs de cuina de la 1 de **RTVE**, que, per al programa realitzat en Valencia i emes el 18 de juny, convidà a una comissio fallera per a degustar ni mes ni manco que jun menu confeccionat en tres plats de cuina catalana! Les rets socials bramaven per l'afront, ya que lo habitual en el programa es preparar plats de la terra quan se desplacen a una localitat determinada. I tornaren a bullir d'indignacio quan, per mig de twitter, un dels presentadors del programa retà als critics a mencionar algún plat valencià mes, a banda de la paella.

Qualsevol diria que està en marcha un concurs a vore qui falta mes al respecte als valencians i nosatres no nos havíem enterat.

L'ultima, de moment, te que vore en la festivit de **Sant Joan**, que aparentment se te intencio de convertir en festa autonómica de forma permanent en perjui de la festivit de **Sant Vicent Ferrer**. Nomes aço ya es un desgavell per si mateix. Sant Vicent es el sant valencià per excelencia, de talla universal, el qual te una presencia multiseccular a lo llarg de tot el territori valencià; es el **Patro del Regne de Valencia**. I van a llevar la seua festa per a substituir-la per la de Sant Joan; que sí, que es molt popular, i en **Alacant** se vincula en una de les tradicions valencianes mes importants, les **Fogueres**, pero que no es lo mateix.

No s'ha de ser molt espavilat per a vore un interes despersonalisador per part dels actuals governants valencians: llevar una festa genuïna, que nos singularisa, per una atra que compartim en tots els pobles de la **Mediterranea**.

Però aço no es tot. En **Catalunya** ya fa temps que tenen el projecte de convertir la festa de Sant Joan en la "diada dels països catalans", i aixina la nomenen ya. Blanc i en botella.

Ara be, si denunciés el maltracte que nos aplega des de Madrid t'acusen de **victimisme**. Exageracions, diuen. Això sí, ni aigua del **Ebre**, ni finançacio justa, ni deute historic, ni inversio en infraestructures..., ni grans entitats financeres (ya aprofitaren la crisis per a deixar-nos sense cap), i negocien en **Europa** la ruïna de l'agricultor valencià, etc., etc., etc.

En acabant estan els atres, els que duen dacades dient que **veem fantasmes** i que això dels "països catalans" es nomes una questio llingüística, no política. I per a arredonar el cinisme se fan dir "valencianistes".

I cada faccio, que nega lo seu, acusa a l'atra de tots els mals. Aixina nos mantenen dividits.

Hem de lliurar-nos com siga d'esta tan **falsa** com **perversa dicotomia**.

LA CITA

La sumissio i tolerancia no es el camí moral, pero sí en freqüencia el mes comodo

Martin Luther King

SUMARI

- 1
▪ EDITORIAL: **DE VICTIMISMES I DE FANTASMES**
- 2
▪ LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
▪ PATRIMONI VALENCIA: **CENTENARI DEL VALENCIA C. F.**
- 3
▪ JOCS TRADICIONALS (XLIX): **EL GURI GURI**
▪ PATRIMONI VALENCIA: **CENTENARI... (Continuacio)**
▪ RESENYA BIBLIOGRAFICA: **HISTORIA DE LA PARAULA MÉS BANDEJADA: EN VALENCIÀ**
- 4
▪ PASSATEMPS
▪ FAULA: **LES GRANOTES DEMANANT REI**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Sí, ya sabem que l'estiu ha aplegat en força i que el sol pega en ganas, pero que aço no siga una excusa per a deixar de fer fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts.

En acabant, done's un premi i prenga's una cerveseta ben fresca, que se l'haura guanyat.

La factura nos la pot dur a nosatres..., que la guardarem de recòrt.

ACTIVITATS CULTURALS JULIOL-AGOST DE 2019

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
info@inev.org // www.inev.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 // www.racv.es

Obert determini de matrícula per a la:

ESCOLA SUPERIOR D'ESTUDIS VALENCIANS. CURS 2019-2020

Grups:

A: dilluns i dimecres, 10:30 a 12:30 h.

B: dimarts i divendres, 10:30 a 12:30 h.

C: dimarts i dimecres vesprada (si n'hi ha prou alumnes).

Classes: Teòriques, pràctiques i visites guiades.

Materies: Nocions d'Arqueologia i Prehistòria Valenciana, Història de València i el seu Regne, Història de la Lliteratura Valenciana i Castellana, Història de l'Art Valenciana i Universal, Temàtica poètica, Castellologia, Fonaments lexis i Cultura Clàssica, Humanisme Valencià, Història dels jardins i Plantes medicinals, Etnologia Valenciana, Gastronomia, Personages Il·lustres Valencians, Introducció a l'Història del Valencianisme, Història de la Ciència, Nocions al voltant de l'Economia, Arts Escèniques, Els moviments sísmics en la C.V. El poder dels Mijos de Comunicació, etc.

Matrícula: 30 €.

Mensualitat: 30 € (d'octubre a juny)

+Info: **RACV**

Agost. En data i lloc per decidir, el GAV estendrà la Senyera jagant en el recorregut de la volta ciclista.

+Info: **GAV**

Alvanç

L'Institut d'Estudis Valencians anuncia la convocatòria de dos nous premis:

Premi d'investigació Lluís Alcanyis.

Estudi de temàtica oberta sobre la llengua valenciana, la societat o la cultura valencianes.

Premi de creació Manuela Solís Claràs.

Obra de creació, preferentment novel·la, poemari, peça teatral, narració, recull de contes...

La recepció d'originals es realitzarà durant tot el mes de febrer de 2020.

+Info: **INEV**

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna aportació econòmica, també te quedarem molt agraïts. El nostre número de conte, en

Caixa Popular, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

PATRIMONI VALENCIÀ

Centenari del Valencia C. F.

V.P.V.

El **Valencia Club de Futbol** fon fundat el 18 de març de 1919 per un grup de joves procedents de l'efímer club **Deportivo Español**, junt en uns altres valencians, acte que tingue lloc en el desaparegut **Bar Torino** situat en l'actual plaça de l'Ajuntament; una placa en el pis recorda l'emplacement.

Octavi August Milego Díaz fon el seu primer president, i seria **Gonzalo Medina** qui adquirí els terrenys de **Algiros** per a construir el primer camp de futbol del club, acondicionant-lo per a 8.000 espectadors, sent inaugurat el 7 de desembre de 1919.

En 1923 el Club participà per primera volta en la **Copa del Rei**, disputant la seua primera final en 1934 i conseguint el seu primer títol de Copa el 29 de juny de 1941, trofeu que ha guanyat en 8 ocasions, l'última en el present eixercici, coincidint en la celebració del centenari.

Si parlem de la seua participació en lliga, després de concórrer en competicions regionals, començà a jugar en **Segona Divisió** en 1928, ascendint a **Primera** el 29 de març de 1931, guanyant-la per primera volta en 1942, Lliga en la que el jugador **Mundo** guanyà el **Trofeu Pichichi** en 27 gols i el guardameta **Eizaguirre** guanyà el **Trofeu Zamora**, com el menys golejat. En total ha guanyat la **Lliga** en 6 ocasions, havent-ne disputat 84 de les 88 que s'han jugat. Tan sols descendi una volta a **Segona Divisió** en 1986, retornant a **Primera** el 30 de maig de 1987.

Se pot considerar que l'època més brillant del Club se donà baix la presidència de **Lluís**

Casanova, durant els anys 40-50, en la renomada "davantera elèctrica" formada per **Epi**, **Amadeo**, **Mundo**, **Asensi** i **Gorostiza**. Entre els seus molts altres jugadors llegenda tenim a **Eizaguirre**, **Puchades**, **Wilkes** o **Waldo**, seguits mes tart per **Claramunt**, **Quincoces**, **Sol**, **Kempes** i un llarg etc.; futbolistes de la terra i en aportacions molt valioses del restant d'Espanya i del món. Ha hagut jugadors molt duradors en la seua permanència, com **Albelda**, **Fernando Gómez** i **Arias**, que jugaren mes de 500 partits, tots ells procedents de la pedrera.

El **Valencia C.F.** en diversos moments adquirí figures i en uns altres hague de

vendre jugadors, en molt de dolor per a l'afició quan se tractava de destacats futbolistes formats en el **Mestalla**, el seu equip filial, naixcut en 1944, que tingue el dret a ascendir a **Primera Divisió** en 1952, encara que els presidents, **Casanova** i **Blasco**, decidiren que permaneixera en **Segona**. En 1990, noves normes en el reglament de la Federació obliguen a canviar-li el nom pel de **Valencia C.F. B**; a partir de 2006 se denomina oficialment **Valencia C.F. Mestalla**.

El primer jugador del **Valencia** en aconseguir l'internacionalitat fon **Eduardo Cubells** el 17 de maig de 1925; li han seguit altres 70 companys. Els jugadors **Mundo** (2), **Alós**, **Waldo** i **Kempes** (2) han conseguit el **Trofeu Pichichi** al

EQUIP DE L'ASCENS, 1931

maxim golejadors de la temporada i els guardametes **Eizaguirre** (2), **Goyo**, **Abelardo**, **Manzanedo**, **Ochotorena** i **Cañizares** (3), el **Trofeu Zamora** al guardameta menys golejat, sent **Mundo** el maxims golejadors de l'història de l'equip, en 269 gols.

Futbolísticament, des de fa pocs anys, el Club conta en un equip femení, un altre de discapacitats intel·lectuals i els seus veterans participen en la **Lliga de Futbol Indoor**.

L'equipació del club històricament ha seguit camiseta blanca i pantaló negre o blanc, encara que en anys recents s'ha modificat pràcticament cada temporada, sent de mencionar la que se feu en la **Senyera**, molt valorada pels aficionats.

El Club ha tingut 54 entrenadors, en majoria d'espanyols (8 valencians). Els mes duradors en temporades, partits i els que mes triomfos han conseguit en el Club han segut **Jacinto Quincoces**, **Alfredo Di Stéfano** i **Rafael Benítez**.

Ademes dels presidents mencionats, ne tingue molts altres dignes de menció, com **Ros Casares**, que adquirí els terrenys per a la **Ciutat Deportiva**; **Arturo Tuzón**, que fon qui arreplegà el Club en moments difícils, en la baixada a **Segona Divisió** i l'immediata recuperació a **Primera**, realisant un important sanejament econòmic i **Paco Roig** que realisà canvis en l'indumentaria i suprimí les **Seccions Deportives**.

Continúa en la pagina 3

El guri guri

Es un joc de participacio i creativitat. Es coliquen tots els chiquets en rogle i, enmig, u d'ells que canta la següent cançoneta:

En el guri, guri, guri
que porta la boticaria,
pareix que *mos* va diguent:
"Del *junquillo** ix el aigua".

Del *junquillo* ix el aigua
per la mar *mos* ix el Sol
per el *monte* cauen rajos.
Alegra sempre el teu cor.

Alegra sempre el teu cor
per lo mati i la vesprada
perque el cor que no s'alegra
ningu mai el buscarà.
(**Junquillo* era com dien al canó, l'aixeta per a on ix l'aigua de les fonts.
Es paraula castellana.)

CHIQUETA DEL BALO,
DE PERIS ARAGÓ

Mentres canta va escenificant una coreografia imitant l'eixida del Sol, els rajos, etc. Quan acaben els versos, pot continuar la cançoneta, que te un ritme molt senzill, improvisant noves frases i balls. Els demes tracten d'imitar la coreografia.

I aixina seguix inventant versos, balls i moviments fins que trau a un atre per a que ocupe el seu lloc.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M.

Ballester, Xaverio

Historia de la Paraula més Bandejada: en València
Real Acadèmia de Cultura Valenciana. València, 2019
(40 pàgines)

La publicacio arreplega el discurs d'ingres en la RACV del nou academic de numero, el doctor en llengües classiques i catedratic, sr. **Xaverio Ballester**.

El nou academic trià per al seu discurs parlar d'una "simple" preposicio valenciana, la preposicio **en**, tan absolutament propia de l'idioma valencià i de tan freqüent us. En un parlament documentadissim posà de relleu els seus diferents usos, pero de manera especial el seu valor instrumental.

Despuix d'ajustar cronologicament l'obra de sant **Pere Pascual** i defendre la seua existencia front als negacionistes-anexionistes, parlà de l'us per part d'esta figura del segle XIII de la preposicio qüestionada, recolzant la seua tesis sobre l'us tan primerenc en els llibres de justícia de **Alcoy** i **Cocentaina**, tambe del segle XIII, en coexistencia en la classica preposicio *ab*.

Un atre ilustre academic, el doctor **Lleopolt Peñarroja**, fon l'encarregat de pronunciar el discurs recipiendari. Pronunciades les paraules de laud, rapidament entrà en materia afirmant l'ideologisacio que caracteriza la filologia que sosté les teories anexionistes i pancatalanistes.

Reproduim part del resum d'una edicio que du de nou a l'actualitat la valencianitat de la preposicio *en*: "De totes les paraules reals, genuïnes, històriques, tradicionals i democràtiques de la llengua valenciana segurament no n'hi ha cap atra més censurada, prohibida i bandejada que *en* en sentit instrumental i comitatiu, preposició que ha acompanyat tota l'història de la llengua valenciana des de la seua primera documentació en el segle XIII i que, no contrastant, deu ara competir en una preposició molt més recent, espúria i forànea". (Referint-se al catalanisme modern *amb*).

CONTACTA EN
NOSATRES

Apartat de Correus 527 46002 València ciutat
rogleconstantillombart@gmail.com

Centenari del Valencia C. F.

Ve de la pagina 2.

Estes Seccions dataven de 1924 i d'elles s'ha de destacar la de **Atletisme**, que era campeona d'Espanya en 1994, quan se desvinculà del Valencia C.F., contant en eixos moments en **Jesús García Bragado** com a campeo del mon en 50 km marcha (Stuttgart, 1993). Com a club ha permaneceixcut en la maxima categoria, sent el que mes exits ha conseguit, baix diferents noms.

El Club ha organitzat numerosos trofeus –de tots destaca el **Trofeu Taronja**– i, del mateix modo, ha segut invitat a participar en atres molts forans, ademes de les seues participacions per dret propi en competicions internacionals. El seu primer triunfo internacional fon en 1947 quan conquistà el **Trofeu Eva Duarte**.

IMAGE OFICIAL DEL CENTENARI

Coincidint en la seua primera intervencio en la Copa, se construí l'estadi de **Mestalla**, en capacitat de 14.000 espectadors, inaugurat el 20 de maig de 1923, sent "Montes" qui marca el primer gol en este camp. Mestalla tingue successives reformes i ampliacions, canviant el nom en 1969 per Lluís Casanova, qui posteriorment renuncià a tal honor, tornant a ser Mestalla des del 6 de novembre de 1994.

Actualment te un afor de 50.000 espectadors. En total ha segut seu de 31 partits internacionals de seleccions i de 10 finals de Copa, i ha segut seu del **Mundial** de 1982 i dels **Jocs Olímpics** de 1992.

El Valencia C. F., ara en mans de capital estranger (el major accioniste es el singapures **Peter Lim**), deixant a banda l'aspecte deportiu, que sense dubte es el mes important, te pendent la finalisacio de la construccio del nou estadi, paralísada des de fa mes d'una decada, lo que supondria una millora i modernisacio de les seues instalacions, aixina com poder dispondre de casi del doble de l'actual aforament. Tambe aci l'aficio i la societat civil valenciana en general tenen molt que dir.

Nostra felicitacio per este centenari i el nostre desig d'un futur ple d'exit i títuls.

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en: **www.rogleconstantillombart.com**
www.pjvalencianista.org

I se poden llegir tambe en:
http://issuu.com/rogleconsantillombart

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Malaltia greu, infecciosa i contagiosa provocada per un virus, va acompanyada de febra i de l'erupció d'una gran quantitat de pustules en la pell que, en acabant, deixen unes marques o cicatrius que poden arribar a desfigurar la cara. Actualment està erradicada.
2. Planta gramínea en canyes d'uns 20 cm de llargària, fulles estretes i llargues i flors en panolla. També, diferents plantes seques que se donen de menjar als animals.
3. Ofici antic de la persona que fa o ven calç.
4. Se diu del cap de la persona o animal que es molt gran.
5. Espècie de caixó de fusta a on menja el ganado.
6. Resplandor instantàneu i molt intens que se produeix en els núvols per una descàrrega elèctrica.
7. Gran massa de neu acumulada que se despenja i baixa en molta força i violència per una muntanya.
8. S'aplica al pardal més menut d'una niuada.
9. Veu del porc. També, veu que emet el gos o un altre animal quan amenaça. So inarticulat d'una persona com a senyal de malhumor o desacort.

La solució a peu de pàgina.

PARAULES VERTICALS

1. Treballar molt i durament en un treball ingràt i poc desitjable.
2. Netejar, molar els cereals o uns altres elements passant-los per l'utensili adequat per a llevar-los les impureses o desperdiciis.

1.	—	I	—	—	—	—
2.	—	—	—	—	Ç	—
3.	—	—	L	—	—	—
4.	—	—	—	—	O	—
5.	—	—	M	—	—	—
6.	—	—	—	—	A	—
7.	—	—	—	—	L	—
8.	—	—	—	—	—	N
9.	—	—	—	—	—	U

FAULA

M^aA.M.C.

Les granotes demanant rei

Cansades les granotes del propi desordre i anarquia en que vivien, enviaren una delegació a Zeus per a que els enviara un rei.

Zeus, atenent a la seua petició, els envià un gros tronc al seu estany

Espantades les granotes pel soroll que feu al caure, s'amagaren a on millor pogueren. Per fi, veient que el tronc no es movia més, anaren eixint a la superfície i, donada la quietut que predominava, començaren a sentir tan gran despreu pel nou rei, que botaven sobre ell i se li assentaven damunt, burlant-se sense descans.

IL·LUSTRACIÓ D'ARTHUR RACKHAM

I així, sentint-se humiliades per tindre de monarca a un simple tros de fusta, tornaren a on Zeus, demanant-li que els canviara al rei, puix este era massa tranquil.

Indignat, Zeus, els envià una activa serp d'aigua que, una a una, les atrapà i devorà a totes sense compassió.

A l'hora d'elegir als governants, es millor escollir-ne a un senzill i honest, en conte d'a un molt mamprenedor però malvat i corrupte.

Traducció i adaptació a la llengua valenciana d'una fàula d'Esopo

GLOSSARI (paraula/ sinònims: definició)	Estany/ badina/ embassament/ pan-ta: Depressió en el terreny a on s'acumula aigua, d'una extensió menor que la llacuna.	Predominava de predominar/ pre-valdre/ destacar/ imperar/ regnar: Ser més abundant en intensitat, quantitat, o número que unes altres coses.
Escollir/ elegir/ triar: Prendre una persona o cosa d'un conjunt.	Humiliades de humiliar/ ofendre/ re-baixar/ sometre: Ferir l'amor propi o la dignitat d'algu.	Malvat/ fello/ cruel/ perfit/ traïdor: Dit d'una persona: mala, perversa.
Espantades/ aterrades/ esglayades/ aüixades/ assustades/ atemorissades: Que senten espant, una por subita molt intensa.		

Solució: Verticals: 1. PENCAR 2. GARBELLAR

1. FIGOTA 2. FENAÇ 3. CALCINER 4. CABOT 5. GAMELLO 6. REL·LAM 7. LLAU 8. CAGANIU 9. GRUNYIT

I RECORDA... La nostra primera paraula es **pencar**. Eix. *Despuix d'estar pencant tota la nit me paguen una misèria.*
 La nostra segona paraula es **garbellar**. Un **garbell** es una peça feta en fil d'aram, en forats no massa grans, subjectada per un marc de fusta i que s'utilisa per a garbellar o netejar cereals, llegums, etc. Es **garbellador/a** la persona que garbella. Una **garbellada** es el contingut del garbell quan està ple o la quantitat que te cabuda en ell. Està **garbellat** allo que ha passat pel garbell. La **garbelladura** son els desperdiciis o pedretes que se queden en el garbell per no passar pels forats. El **garbellier** es la persona que fa o ven garbells. Un **garbelliet** es un garbell menut per a coses fines com la farina. Eix. *Vaig a garbellar l'arena per a fer el morter.*